

bizalmas rendeletének végrehajtására már három nappal a rendelet kibocsátása előtt megfogalmazta. Egy április 4-i dátummal megjelent titkos rendeletben (6136/1944. BM VII. res.) a miniszter valamennyi beosztott polgármesteri, rendőrségi és csendőrségi szervet utasította, hogy a zsidó szervezetekkel készíttessék el a zsidók névjegyzékét. Az utasítás így szól:

Valamennyi polgármesternek és községi előjáróságnak

Állomáshelyeiken

Utasítsa a zsidó közösségi szervezeteket, hogy az összes zsidó személyekről, családtagjaikkal együtt, egy névjegyzékét állítsanak össze négy példányban, lakhelyük és lakásaik feltüntetésével, s azokat azonnal a polgármesternek, illetve a községi előjáróságnak adja át.

A polgármester, illetve a községi előjáróságok a névjegyzék egy példányát az elsőfokú rendőrhatalomnak, a másik példányát a csendőrség-parancsnokságnak, harmadik példányát pedig legkésőbb folyó hó 8-ig a magyar kir. Belügyminiszter Úrnak címezve, adják postára. A névjegyzékben a felsoroltak anyja nevét is tüntesse fel.¹¹

Noha a belügyminiszter által megszabott irreális határidőt valószínűleg nem lehetett betartani, a helyi hatóságok nem vesztegették az időt a döntés végrehajtása során. A helyi tisztségviselők által kiadott utasítások egyik jellegzetes példája az, amelyet Nyíregyháza polgármestere bocsátott ki:¹²

9615/1944. F. J.

Tárgy: zsidók névjegyzékbe vétele

HATÁROZAT

Ezúton utasítom a zsidó közösségi szervezeteket, hogy vegyék névsorba az összes zsidót, családtagjaikkal együtt, adják meg címüket és lakásszámukat, s a határozat kézhezvételétől számított 48 órán belül négy példányban nyújtsák be a városi jegyzőnek (Városháza, 3. szoba). A névsor tartalmazza a benne szereplő személyek anyjának nevét is.

Nyíregyháza, 1944. április 11.

Nyíregyházy Pál
polgármester

Hasonló felszólítást adott ki 1944. április 21-én Hozspotzky Ernő miniszteri tanácsos a közellátási minisztérium nevében. A válaszdadás határidejét 48 órában szabta meg.¹³ Nehogy egyetlen zsidó is kicsússzék a hálóból, a közellátási minisztérium is kiadott egy névjegyzékbe vételi rendeletet, állítólag azért, hogy szabályozza a zsidóknak történő élelmiszer-elosztást. Az utasítás megszabta, hogy a zsidókra vonatkozó adatokat (név, születési idő és hely, foglalkozás és pontos cím) 1944. május 1-jéig kell átadni a helyi kormányzati hatóságoknak.¹⁴

Baky, Hozspotzky és Jurcsek Béla mezőgazdasági és közellátási miniszter utasítására a helyi községek polgármesterei arra szólították föl a